

MILICA 17
Za vse generacije

Adolf Zupan
Občinski svetnik

Virus SARS-CoV-2 (COVID-19) in občina

Njene priložnosti in izzivi – svetniška pobuda županu in občinski upravi

Županu in občinski upravi

Na podlagi ugotovitev, da so že nastale negativne posledice na vseh področjih življenja in dela v naši občini in širše zaradi prvega vala Sars-CoV-2 (Covid-19) in da smo pred nevarnostjo pojava drugega vala v jeseni ali kasneje

d a j e m p o b u d o

k ponovni preučitvi vseh strateških dokumentov občine (Strategija razvoja MO NM do leta 2030, področne strategije, proračuna in ostali razvojni dokumenti), s ciljem njihove prilagoditve na morebitne negativne posledice oz. prilagoditev našega razvoja in drugih ukrepov novim pričakovanim razmeram. Do vsebin v nadaljevanju oz. obrazložitvi se naj opredeli tudi v najavljeni pripravi poročila za obravnavo na občinskem svetu o izvajanju ukrepov v času pandemije, posebej pa v planu aktivnosti z nosilci in roki na podlagi takega poročila. V tej pobudi se posebej omejujem na problematiko, vezano s starejšimi kot najbolj občutljivo skupino naših občanov.

Proučitev pa je sicer potrebna tudi na drugih področjih, še na gospodarskem, na katerem je naša občina zaradi pretežnega dela velikih gospodarskih družb v strukturi vsega našega gospodarstva. Izstopamo tud na področju trgovine.

Predlagam, da se to stori s takojšnjo proučitvijo strateških dokumentov občine (Strategija razvoja MO NM do leta 2030, področne strategije, proračuna in ostali razvojni dokumenti), vzporedno pa s pripravo kratkoročnih ukrepov na nekaterih področjih, kjer z reševanjem ni možno čakati še leta oz. dlje časa.

Utemeljitev:

Danes v Sloveniji nimamo več epidemije koronavirusa COVID-1, imamo pa posledice in strah pred novim izbruhom. Odpravljanje posledic bo trajalo kar nekaj naslednjih let. Temeljito je spremenilo naše socialno okolje in razgalilo naše pomanjkljivosti. Zaradi omejitve prostora se bom v nadaljevanju omejil le na problem najbolj ranljive skupine, skoraj eno tretjino naših starejših občank in občanov.

Vlogo občine večina njenih občanov dojema kot skupnost, ki je neposredno ali posredno odgovorna oz. skrbi za vsa področja življenja in dela v občini. Tudi sam jo tako dojemam. Ne v formalno pravnem, temveč v vsebinskem smislu. V praksi gre za to, da mora župana sprejeti vsak minister, predsednik vlade in drugi odgovorni in poslušati o problemih, ki so v posamezni občini. Posamezniki take možnosti nimamo. Zato je župan najbolj učinkovita vez občanov z državo. Saj nam je vsem jasno,

da se župan bori za boljše državne ceste, boljšo železnico, zanesljivo oskrbo z električno energijo, boljše telekomunikacijske povezave. Pa so to v resnici državne stvari.

Sprašujem se, ali smo za ranljive skupine občanov naredili v preteklosti dovolj. V preteklih letih smo v občini namenili v proračunu nekaj več sredstev za razne pomoči starejšim (za financiranje programov društvom upokojencev, za pomoč na domu, zagotovili lokacijo za prva oskrbovana stanovanja...). Dogodki, tudi tragični, številne stiske občanov in strah, ki smo ga doživljali v teh mesecih pandemije, pa terjajo resne premisleke in predvsem delo na nekaterih že znanih problemih in odprtih novih:

1. Nujna izgradnja novih kapacitet domov za starejše in posodobitev obstoječega doma: Občina mora pripraviti prostorske pogoje in prevzeti proaktivno vlogo za odločitve pristojnega ministrstva, da investira na našem območju. Z raznimi ugodnostmi za kasnejše koriščenje pa naj povabi tudi zasebne investitorje. Pri tem je potrebno zagotoviti tudi ustrezne nastanitvene kapacitete za obolele za demenco, obolelih je vsako leto več. Čakalna doba v sedanjem domu je odločno predolga, nehumana in zato nevredna naše občine, ki se ponaša s nazivom prebivalcem prijazna občina. Občina naj bo tudi pobudnik za spremembo kadrovskih standardov v domovih za starejše, ki bodo bolj humani do oskrbovancev in zaposlenih.

Ta več let znan problem je rešljiv ob odgovornem ravnanju v približno petih letih. Do takrat in vzporedno pa se naj iščejo druge oblike. Od subvencioniranja e-oskrbe, e-zdravja, subvencioniranja izgradnje dvigal v več stanovanjskih stavbah, naj bo pobudnik prijave takega projekta za pridobitev sredstev EU po vzoru Litve, Hrvaške (naši sosedi žal niso bili uspešni, Litvanci pa so dobili ogromno sredstev iz EU), graditi je treba neprofitna stanovanja. In pospešiti gradnjo oskrbovanih stanovanj. V dolgoročnem planu občine imamo vendarle postavljene cilje, ki jih je potrebno realizirati. Kdo drug, če ne občina naj izvede celovito raziskavo trga, s katero bo ugotovila realne potrebe na stanovanjskem področju. To potrebuje za pogovore z državo, lastno delo in zasebne investitorje.

2. Zagotovitev več dnevnihi centrov za starejše bi omogočalo vključevanje starejših v razne programe socializacije in preprečevalo njihovo osamljenost. S tem pa bi starejši tudi dlje ostajali v svojem domačem okolju, do njih bolj prijaznem. Saj to so si vendar zaslužili.

3. Občine naj stopijo skupaj in po svojih močeh pritisnejo na državo za pridobitev negovalne bolnice. Ta kriza je pokazala, kako potrebna je negovalna bolnišnica v našem okolju. Predlagam, da je naš župan pobudnik dogovora z župani naše regije, da od ministrstva za zdravje zahtevajo gradnjo te bolnišnice v Novem mestu, ki bi jo lahko zagotovili s prenovo sedanje stare interne bolnišnice ali novo investicijo.

Kaj bomo res na to pomišljali le takrat, ko nekdo od naših bližnjih nima prave oskrbe v dneh, tednih, predno za zmeraj zaspi ? Saj gre tu za ljudi vseh generacij, pri enih za zagotovitev dostojnega življenja v zadnjem delu njenega trajanja, pri drugih pa za odnos do dela teh ljudi v času njegove aktivne dobe. Pa tudi za pripravo za mlajše, ki prihajajo v obdobje starosti.

4. Občina že sedaj odgovorno skrbi za pomoč na domu. Zato si bomo tudi v bodoče prizadevali, da bodo za te potrebe tudi v bodoče zagotovljena zadostna sredstva v proračunu in vsa potrebna

pomoč. Preko svojih predstavnikov v svetu zavoda pa mora storiti vse potrebno, da bo DSO ali drug izvajalec imel dovolj izvajalcev za izvajanje te storitve.

5. Veliko prostora za izboljšanje pa ostaja na ustvarjanju pogojev za lajšanje življenja naših starejših občank in občanov, še posebej osamljenosti, še posebno v takih razmerah kot smo jim bila priča zadnja dva meseca. Ni bilo brezplačnega prevoza z Rudijem, delovali pa so izjemni prostovoljci in prostovoljke RK, Karitasa, društev upokojencev in drugi. Občina pomaga tem organizacijam, katerih člani so nepogrešljivi. Za njihovo delo bo morala občina v bodoče nameniti več denarja iz proračuna. V času karantene se je izkazalo, kako pomembno vlogo imajo.

Samo upamo lahko, da se tej skupini starejših ne bo pridružila še skupina novih nezaposlenih. Zato napovedana kriza terja premislek tudi na strategijah o razvoju gospodarstva v občini. To pa je tema za drug prispevek. Vključimo v soodločanje to tretjino soobčanov, ne nagovarjajmo jih zgolj pred volitvami...

Novo mesto, 28.5.2020

Mag. Adolf Zupan
Vodja Svetniške skupine DeSUS